

Sygn. akt I CSK 174/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z wniosku H. P.
z udziałem M. P.
o podział majątku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca H. P. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł., oddalającego apelację skarżącego od postanowienia Sądu Rejonowego w Z., wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego, toczącej się z udziałem M. P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym

wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Uzasadniając swe stanowisko o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wnioskodawca stwierdził, że Sąd drugiej instancji „w sposób oczywisty dokonał błędnej wykładni” art. 6 k.c. w zw. z art. 33 pkt 2 k.r.o. Wadliwie przypisał bowiem skarżącemu ciężar dowodu tego, że bliżej określone darowizny zostały dokonane przez rodziców wnioskodawcy do jego majątku odrębnego, podczas gdy z wymienionych przepisów wynika, iż w sprawie o podział majątku wspólnego to uczestniczka, czyli (była) małżonka obdarowanego, powinna była wykazać, że darowizna została dokonana do majątku wspólnego.

Wprawdzie Sąd drugiej instancji rzeczywiście stwierdził, iż skarżący nie sprostował „ciężącemu na nim obowiązku przekonania Sądu Okręgowego, że przedmiotowe darowizny dokonane zostały tylko na jego rzecz”, jednakże cytowana wypowiedź nie świadczy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wnioskodawcy. Wstępnie wypada przypomnieć, że w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Do przyjęcia skargi do rozpoznania nie byłoby zatem wystarczające nawet kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji, przekładające się na oczywistą zasadność zarzutu, jeśli nie prowadziłoby ono jednocześnie do stwierdzenia, że oczywiście zasadna jest wniesiona skarga kasacyjna, która w zasadniczym postępowaniu zostanie rozstrzygnięta na korzyść skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18). Tymczasem w okolicznościach sprawy, mimo że Sąd Okręgowy przedstawił oczywiście wadliwy pogląd co do rozkładu ciężaru dowodu faktów na tle stosowania art. 33 pkt 2 k.r.o. w zw. z art. 6 k.c., to w istocie nie można mówić o wystąpieniu wskazywanej przez skarżącego przyczyny kasacyjnej.

Argumentacja wspierająca wniosek skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pomija bowiem konkluzje wynikające z analizy całego stanowiska Sądu Okręgowego. Tymczasem w innym miejscu motywów postanowienia zapadłego w sprawie o podział majątku wspólnego Sąd ten wskazał, iż podziela zapatrywanie Sądu pierwszej instancji, „że darowizny pieniężne dokonywane przez rodziców wnioskodawcy dokonywane były na rzecz obojga małżonków”,

a stanowisko to Sąd Okręgowy wsparł argumentami odnoszącymi się obszernego rozważenia przez Sąd pierwszej instancji wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego. Stwierdzenie, że darowizny były dokonywane na rzecz obojga małżonków, oznacza, że Sąd poczynił ustalenia faktyczne świadczące o tym, że istniała po stronie darczyńców wola obdarowania obojga małżonków, tzn. darczyńcy „inaczej postanowili” w rozumieniu art. 33 pkt 2 *in fine* k.r.o.

Powyższe świadczy natomiast wprost o wypełnieniu normy wynikającej z art. 33 pkt 2 *in fine* k.r.o., czyli o sprostaniu przez uczestniczkę ciężarowi dowodu wskazanego w tym przepisie faktu, że „darczyńca inaczej postanowił”. W konsekwencji nie zachodzi potrzeba wywodzenia jakichkolwiek skutków prawnych z niesprostania ciężarowi dowodu przez wnioskodawcę – skoro Sąd Okręgowy, a wcześniej Sąd pierwszej instancji, jednolicie ustaliły, że, dokonując darowizn, rodzice skarżącego mieli wolę nieodpłatnego przysporzenia na rzecz wnioskodawcy i uczestniczki. U podstaw kwalifikacji prawnej dokonanych przysporzeń, jako poczynionych do konkretnej masy majątkowej, leżały zatem określone, wiążące Sąd Najwyższy ustalenia faktyczne, a przyjęcie odmiennej oceny jurydycznej wymagałoby zmiany ustaleń odnoszących się do woli darczyńców, co na etapie postępowania kasacyjnego nie jest możliwe (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Argumentacja wnioskodawcy, chociaż trafnie uwypukla dalece niefortunne odniesienie się przez Sąd drugiej instancji do kwestii rozkładu ciężaru dowodu, nie świadczy zatem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Zestawienie wypowiedzi o zastosowaniu art. 6 k.c. z poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi nie pozwala bowiem na przyjęcie, że zrealizowana została przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Inaczej rzecz ujmując, nawet jeśli Sąd Okręgowy istotnie przyjął błędne zapatrywanie co do rozkładu ciężaru dowodu, ignorując wskazania wynikające z użycia w art. 33 pkt 2 k.r.o. zwrotu „chyba że”, to dokonanie zgodnych z twierdzeniami uczestniczki, wiążących w postępowaniu kasacyjnym, ustaleń faktycznych w przedmiocie woli darczyńców powoduje, że wykluczone jest uznanie skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną. W zaistniałej w sprawie konfiguracji procesowej błędna wypowiedź Sądu Okręgowego co do rozkładu ciężaru dowodu ostatecznie nie przełożyła się bowiem

na zasadność, a tym bardziej: oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Jedyne na marginesie można zauważyć, że wypowiedź Sądu drugiej instancji mogła wynikać z wadliwej identyfikacji dowodu głównego (do którego rzeczywiście odnosi się pojęcie ciężaru udowodnienia faktu, art. 6 k.c.) i dowodu przeciwnego, dla którego użycie tego pojęcia nie jest adekwatne.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

a.s.